

ЛЕГАЛЬНІ МІГРАНТИ

Колись давно, на світанку китайської цивілізації, пагіння панівної династії було нечуваною річчю... Однак тепер, 2000 років по тому, це стало мало не буденністю.

Уряд потопає в корупції... При дворі розвелось забагато євнухів*... Воєначальник зчиняє бунт... Колись вірний полководець раптом стає зрадником... А з Півночі часто вдираються чужинці.

Цим шляхом пройшла династія Мін у XVII ст.... Один із прем'єр-міністрів, євнух, мав навіть цілу армію євнухів, геть безпомічну проти неминучого бунту воєначальників.

1644 року повстанці ввійшли в Пекін, і династія впала. Останній імператор зі своїм почтом скоїли масове самогубство, повісившись у саду.

Правителям, які нагороджували своїх послідовників, невдовзі довелося нагороджувати і їхні сім'ї: синів, дочок і внуків — силу-силенну народу!

Китайські імператори «розв'язували» цю проблему, звертаючись до послуг євнухів — зі зрозумілих причин ті не залишали нащадків.

Угледівши можливість кар'єрного зростання, багато чоловіків лягали під ніж. Невдовзі їх виявилось надто багато... Вистачило б на маленьку армію при дворі Мін.

А тоді воєначальник образив найліпшого полководця Китаю на ім'я У Саньзуй, відібравши в нього наречену.

Замість журитися у своєму наметі, У Саньзуй подався на північ і запропонував свої послуги маньчжурам.

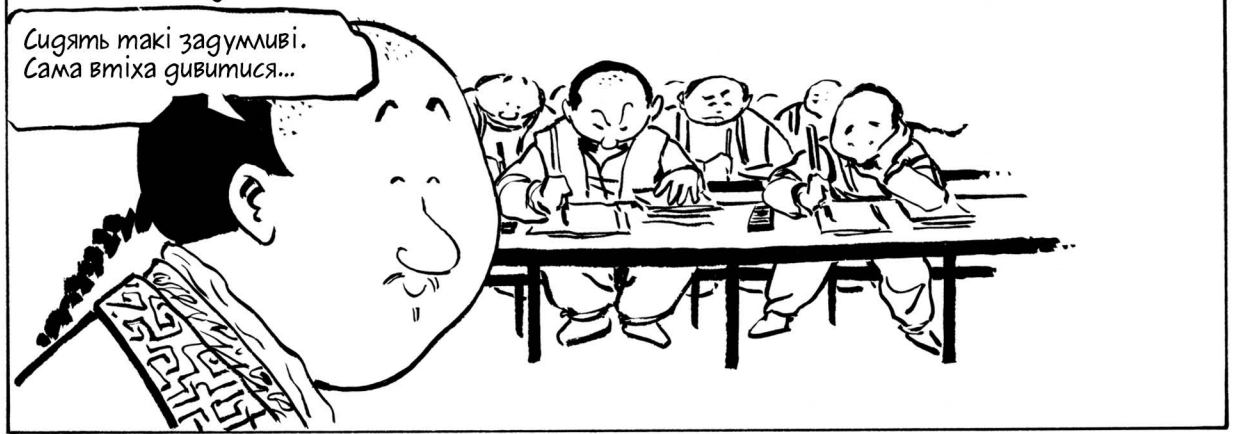
Маньчжури вдерлися в Китай... Воєначальник програв... У Саньзуй повернув свою наречену... А маньчжурський імператор заповзвся правити Китаєм.

Як і монголи перед тим (т. III, с. 242), маньчжури трималися осторонь своїх китайських підлеглих... Однак вони вимагали від усіх китайських чоловіків на знак лояльності носити стрижку по-маньчжурському — з поголеним лобом та кіскою на спині.

Водночас китайський кодекс законів, бюрократія та іспити на державну службу залишилися незмінними. Маньчжури вважали, що правити Китаєм треба на традиційний китайський лад.

6 (як він сам підписувався в листах до друзів) навідався до мера Лондона, друга родини, і висловив йому своє обурення.

Як ми можемо сидіти склавши руки, коли ці чудовиська таке коять?

Немає потреби бити скляний посуд, мій любий Гренвіле...

Мер скликав громадські слухання і, на превеликий подив усіх, звільнив Джонатана Стронга без виплати компенсації колишньому господареві.

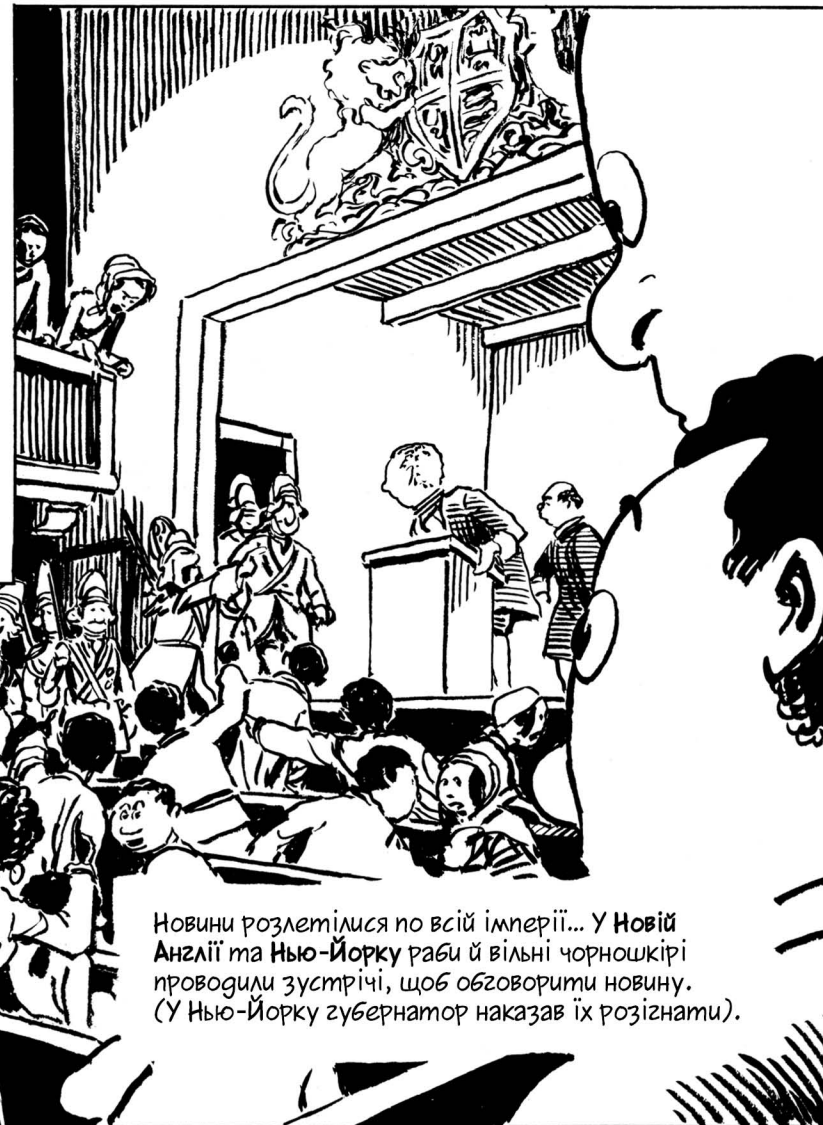
Надихнувшись успіхом, Гренвіл Шарп найняв юристів та активістів, щоб захищати права рабів-утікачів у суді... Він стверджував, що рабство ніколи не було законним в Англії... Кінець кінцем 1772 року на слуханнях справи Сомерсет проти Стюарта суд майже погодився з ним і ухвалив: жоден раб, завезений в Англію, не може бути вивезений із країни проти своєї волі.

Зауважте, я не сказав, що рабство незаконне...

Хоча суддя у справі Сомерсет проти Стюарта зауважив, що його слів не можна тлумачити інакше, усі сприйняли це як кінець рабства в Англії.

Годі веселитися! Порядок! Порядок!

Новини розлетілися по всій імперії... У Новій Англії та Нью-Йорку раби й вільні чорношкірі проводили зустрічі, щоб обговорити новину. (У Нью-Йорку губернатор наказав їх розігнати).

За три роки почалася Американська революція. На її чолі стояли люди, захоплені ідеями Просвітництва, буди самі рабовласниками.

За волю! Але тільки для себе!

Поки що!

Американці сформували республіканський уряд, що гарантував права білошкірому населенню.

Кожне має право на зібрання...

Гей, ви! Чого зібралися?

І по всій Європі провідні мислителі були в захваті від можливих свобод — але тільки для себе...

Знаєте, ланцюги можуть бути й метафоричні!

До цього часу до влади вже прийшов Наполеон... Його неабияк драгувало, що хтось став диктатором Гаїті без схвалення диктатора Франції.

Лувертьюр у всьому діяв на свій розсуд, продаючи цукор Великій Британії та США. Гаїті, по суті, з французької колонії обернулося на незалежну державу!

Як завжди, Наполеон мав грандіозний план: повернути рабство на французькі острови, нагдувати їхніх мешканців зерном із французької Луїзіани, а потім вигнати британців з Карибського моря.

Однак арешт Лувертьюра насторожив колишніх рабів, і, коли французи намагалися їх роззброїти, спалахнула запекла боротьба.

Наполеон, просвічений правитель, що зробив усіх громадян Франції рівними перед законом, вирішив знову запровадити рабство на Гаїті.

Щоб навести лад у колонії, Наполеон вирядив туди 12 тис. солдатів. Висадившись на узбережжі Гаїті, вони зустріли опір армії чорношкірих...

На початку 1803 року Наполеон змінив свій грандіозний план. Захопивши перспективи відкривалися ближче до дому. Він вирішив дати Гаїті спокій і напасти на Британію.

Він знову покинув армію без продовольства, ліків і можливості для відступу.

Французький генерал Леклерк заприсягся, що не хоче нічого, крім вірності Гаїті... Ніхто й ніколи, казав він, не повернеться в рабство... І Лувертьюр здався...

Колишній генерал армії рабів відійшов від справ і подався у свій заміський маєток...

...де французи заскочили його знаєцька й вивезли до Франції.

Без Гаїті Наполеонові більше не потрібна була Луїзіана, і він прогав Сполученим Штатам Америки останню французьку колонію в Північній Америці за 15 мільйонів доларів (дуже дешево!). Враз територія США збільшилася вдвічі.

Через пів року диктатор нарешті повернувся на Гаїті рятувати свою армію, точніше те, що від неї залишилося.

